

ÚJ S Á G V Á R I

Az Úr 1992-ik esztendeje óta

2009-2010 / rendszertelenül megjelenő gazdasági napilap / január-február

Szalagom-gom-gom-gom, szalagom-gom-gom,
a zakómra kitúzóm!

1.Szalagosok – a szalagavató napja egy végzős szemével

Meglepően konstatáltam január 22-én reggel, hogy bár igen furcsa nap áll előttem, egyáltalán nem vagyok izgatott, nem idegeskedek amiatt, hogy túl rövidek lesznek a videók a szalagtűzőn, hogy jó lesz-e a műsor vagy sem, és amiatt sem rágtam nagyon a körmöm, hogy vajon elegáns leszek-e az esti ruhámban, és egyébként is, hogy fognak sikerülni a táncok. Nem nagyon izgattak ezek a dolgok, magam sem tudom miért, de ez a nyugalom szépen megalapozta a jó kedélyt, amivel nekivágtam a napnak.

Így ültem be a nagy tornaterembe is, tökéletesen higgadtan vártam, mit produkálnak a 11-esek. Ez azonban nem volt akadály annak, hogy némi kíváncsiság ne bökje az oldalam, hogy mégis mit sikerült kitalálnia és megrendeznie Laklia Márta tanárnőnek és osztályának. Nos, a *Találkozás egy fiatalemberrel* című Karinthy-novella ötlete alapján összeállított műsor elnyerte a tetszésemet, főleg mert ez az alapötlet jó volt és a műsor lebonyolítása és felépítése is teljesen megfelelő lett. Jól illettek a történetbe a videók levetítésének, bár a beszélgetések mindig ugyanarra a kaptafára készültek. De hát valahol mindannyiunk sorsa hasonló, ami különbség van, az a különböző szituációkban is megjelent (pl. a humános öregdiákból lett Jate főpultos poén kifejezetten találó volt). A jelenetek egyenként sem voltak gyengék, nem voltak unalmasak, és bár nagyon kacagtatóak sem, nem is hinném, hogy cél volt óriási humorba fojtani a jeleneteket. Inkább csak mosolyogtatni akartak, és ez sikerült is, legalábbis az én esetemben biztosan. Pláne azért sem kellett, hogy olyan nagyon viccesek legyenek a párbeszéddek, mert a műsor végére szomorú végünket vetítették előre az előadók. Az élet ugyanis nem csupa mulatságból áll, nemsokára itt a nagy búcsúzkodás ideje, aminek ez a szalagavató volt az előszobája. Szóval, ha még páran úgy is gondolják, hogy felesleges volt ilyen szomorú befejezést kitalálni, szerintem azért nagyon is helyénvaló volt a kissé melankolikus

brácsaduett és a Radnóti-vers, amit Kulcsár Péter tanár úr nagyon szép előadásában hallhatunk (egyúttal eddig kevesek által ismert énjét felfedte a tanár úr).

A tűzőgetés végeztével, mi, negyedikesek abba a szerencsés helyzetbe kerültünk, hogy pucolhattunk el egyből az iskolából, ki-ki ment a maga dolgára: fodrászhoz, kozmetikushoz, manikűröshöz, szoláriumba, étterembe, nagymamához, nagypapához, uszodába vagy a henteshez. Miután mindenki elintézte ügyes-bajos dolgait, a keringőt táncolók már délután négyre igyekeztek a Deákba próbálni, és miután ez egy húsz perc alatt lement, kiadták a ruhákat és kezdődhetett a frakkba bújás. Ez önmagában nem hangzik túl nagy dolognak, de valójában nagyon mulatságos, amikor az ember ráeszmél, hogy a frakkja enyhén szólva lehasznált, hogy nem talál magára jól illő övet, és a csokornyakendője sem akar normálisan állni.

Hála a nap elejétől fogva rajtam uralkodó higadtságának, tényleg jól szórakoztam, amíg sikerült megoldani egy-két ekkor jelentkező problémát.

Hiszen volt, akinek az övét nem lehetett jól összetépőzárítani, ezért csomót kötött rá, volt, akinek ugyanezt a nyakkendőjével nem lehetett megtenni, ezért biztosítótű után kellett néznie, és volt, aki úgy vette fel a tökéletesség biztos tudatában a nyakkendőjét, hogy az igazából borzalmasan állt rajta, ezért aztán gyorsan be kellett hajtani a mosdóba a tükörhöz, hogy kezdjen vele valamit.

Mi, fiúk jól mulattunk ezen a szerencsétlenkedésen (én tuti), és nem hinném, hogy a lányok is nagyon szenvedtek volna időközben, hiszen ott helyben a folyosón nem nagyon láttunk kiborulni vagy hisztériázni senkit sem.

Mire megérkeztek a vendégek, mindenki kicsípte és kellően felspanolta magát: belecsaphattunk a lecsóba.

A keringők és az osztálytáncok, ha kisebb-nagyobb hibákkal is, de lementek, és valószínűleg úgy, hogy a nézők ezekből a hibákból nem sokat láttak. Szerencsére mindenkinek jól sikerült az előadása, senki nem panaszkodhat, megtettük, amit megkövetelt a haza. Az osztálytáncok és a keringők külön jellemzésébe nem nagyon mennék bele, a keringők, ahogy kellett, szépek voltak, az osztálytáncok pedig általánosságban véve viccesek és frappánsak. Szintén nem szeretnék külön megdicsérni senkit, mindenki nagyon jól végezte a dolgát, aki meg nem, az vessen magára, és ne lásson soha jó meccset!

A vacsora azonban már objektívebben értékelhető. Az est ezen részénél lehet, az jár job-

ban a végzősök közül, aki elugrik egy étterembe, és ott előre rendelt vacsorát fogyaszt a társaságával, hiszen egy iskolában azért mégsem olyan ünnepélyes az evés. Én konkrétan egy kicsit bosszús is lettem, mert a színpadterem szélén ülve a hangos zenétől nem tudtam rendesen beszélgetni a rokonokkal. Nem nagyon értem, hogy a vacsora alatt minek kell zene, mert fél nyolctól fél kilencig senki sem táncolt; ekkor szerintem a zenekar is pihenhetett volna. Ezzel a gonddal ugyan nem kellett nagyon sokaknak megküzdeniük, de a jövőben talán mégis figyelni kellene rá.

Amikor a vacsora is véget ért, kezdődött csak a bál igazán, indulhatott végre az igazi buli, főképp akkor, amikor a végzősökből álló - egyelőre névtelen- banda állt a színpadra. Na-

gyon jó ötletnek tartom, hogy egy ilyen minikoncert is helyet kapott, amelyben az iskolánk még jelenlegi tanulói léphettek fel. Ráadásul mekkora hangulatot csináltak! Az meg már csak hal volt a tortán, amikor Lupsic Balázs, az egyik gitáros a levegőbe emelkedve hömpölygött végig a tömegben. Magyarán beugrott bodysurfbe.

Busójárás

Az est folytatásában is jó hangulat volt, szórakozóan tele volt a táncter és a büfé is. Aki maradt, jól szórakozott, mindenesetre én kevés búslakodó arcot láttam. Persze egy idő után fokozatosan csökkent a mulatók száma, jómagam is elnéztem még városunk egy prominens szórakozóhelyére. A fáradtság azonban hamar eluralkodott rajtam, viszont ez egy ilyen kimerítő nap végén már azért nem volt nagyon meglepő.

Így hát a nap elejéről örökölt nyugodt hangulatom felhőtlen jókedvbe csapott át, amint ilyenkor illik is. Ezért is szeretem én a szalagavatókat. De hát ki nem?

Alekszándrpátó

Yo man!

2. Szalagavató 2010, avagy ünneplő „úri palánták”- a szalagavató napja egy harmadikos szemével

Újra tűztünk és avattunk, a 2006-2010-es évfolyam immáron még egy lépést tett afelé, hogy érett, komoly felnőttekké váljanak.

A reggeli műsorban tulajdonképpen nem sok hiba akadt, azt hiszem, csak a videókra hagytak egy kicsit kevés időt. Az alapötlet és a kivitelezés teljesen jó volt, viszont bizonyára mindenki jobban örült volna, ha az osztályok filmjei több időt kapnak; így a készítőknél is könnyebb dolga lett volna, hiszen nem könnyű 4 év emlékeit 2 percbe sűríteni. Egyébként gratulálok a filmekhez, a lehetőségekhez mérten mindenkinek nagyon jól sikerült bemutatnia, hogy kiből/miből is lesz az a bizonyos cserebogár. Még anno 9.-ben kicsit furcsa volt nézni a szalagtűzős filmeket, nem ismertem igazán senkit, és így érdekes sem volt, mostanra viszont ez változott. Jó volt látni titeket.

A műsor után ki erre, ki arra, de azt hiszem, azért legtöbben visszamentünk még pár órára, és miközben okosan pislogtunk, lélekben felkészültünk meg persze előpihentünk egy kicsit az estére. Délután 5 óra körül pedig elfoglaltuk a

Deákot, a kedvenc helyi lapunk weboldalára bőszen kommentelő (úr vagy hölgy) nagy öröme. Ekkor még mindenki sietett, sminket, haját, ruhát igazított, pózolt a fényképekhez vagy éppen -az alagsorban talált nagyjából 100 darab műanyag pohár alapján- erőt és bátorságot gyűjtött. Kicsit később viszont már lépni sem lehetett a tömegben, mindenki az első sorból akarta látni a végzősök táncait. Mert a szokásokhoz híven volt tánc, nem is akármilyen. Szerintem mindenki igazán büszke lehet magára, és itt megragadnám az alkalmat, hogy tolmácsoljam a mellettem fotózó idősebb úr szavait a B-s lányoknak:

"Azt hiszem, inkább nem is nézek oda, csak készítem a képeket, mert még a végén túlzottan beleélem magam, és ha az asszony meglátja, akkor baj lesz..."

Hogyha ez a reakció volt a cél, mert minden bizonnyal ez volt, akkor véleményem szerint sikerült.

Mind a koreográfusok, mind az osztályok kitétek magukért. Miután más iskolák szalagavató báljain is jártam, állíthatom, a látottakból ti oldottátok meg a legjobban a feladatot: az összes tánc összeszedett és kreatív volt, és attól függetlenül, hogy gondolom, nem mindenki profi táncos, megtettetek mindent. (Nem, nem, nem vagyok elfogult!)

A táncok után kissé kiürült a tér, volt, aki elfoglalta a termekben a helyét a vacsorához, mások kerestek egy nyugodt helyet az "elemózsia" elfogyasztására, meglátogatták Szilvit a büfében, vagy valamelyik közeli, méltán híres vendéglátó egységbe vándoroltak. Később viszont a hangulat emelkedni kezdett, hála a Zsomboys együttesnek és a velük néha közreműködő ságvárisoknak, a tánctéren egyre többen táncoltak; én pedig egyre több és egyre viccesebb képet csináltam az egyre vidámabb emberekről. Miután már mindenkinek megvolt a kellő alaphangulata megtelt a táncter. Szerencsére ez így is maradt, hajnalig sem csökkent senki kedve, és folytatódott együtt, összekapaszkodva, külön vagy kettesben a tánc. (Bár azt hiszem, ezt mi, nők kicsit nehezebben viseltük; ahogy láttam többen megszabadultunk előbb utóbb a

m a g a s s a r k ú t ó l .)
Még itt szeretnék említést tenni az este egy másik fontos résztvevőjéről, a bizonyára mindenki számára azonnal szimpatikussá váló retroszemű veges biztonságtechnikai munkatársról. Tőle tényleg sok mindent tanulhattunk, mint például azt, hogy a Deákban az ajtók márpedig időzárások és kizárólag minden egész órában nyílnak. Higgyünk benne,

hogy ez így van.

Egy szó, mint száz, ez is megvolt, szép volt, jó volt, talán örök emlék marad a Pálinka dal együtt éneklése (ordítása?), és ehhez nagyban hozzájárul a tény, hogy ezt elegánsan, kiöltözve, báli ruhában vagy éppen öltönyben eddig **n e m s ű r ű n t e t t ű k .** Már csak annyit, hogy akkor jövőre, ugyanitt, csak akkor majd velünk.

Bálint Eta

Egy sajátos népcsoport: a jászok

Én is csak egy vagyok a Ságvári diákjai közül, veterán diák, hiszen már negyedik éve koptatom a padot. Csak épp kollégista. Viszont amikor megkérdezik tőlem, hol is lakom pontosan és megkapják a választ rá, mindig megrökönyödnek az emberek: „Olyan messziről?“, vagy: „Az hol van?”

Jómagam a Jászságban lakom, az Alföld északi részén jól elhatárolható területen, Jász-Nagykun-Szolnok megyében (ravasz módon a megye nevében is benne van), egészen pontosan Jászapátiban, amit a jászok laknak. De hogy kik is ők valójában?

Maga a népcsoport neve az ászik nép nevéből származik. A középszerű ászik az ókorban a Kaukázus vidékére vándoroltak, és beolvadtak az ott élő alánokba. A történetírás már ászként emlegette őket, azonban a magyarokhoz a szláv kapcsolatokon át ez már „jász”-ként érkezett.

A jászok egy iráni nyelvű nomád nép, az alánok leszármazottai, akik Dél-Oroszország területén éltek. A tatárok támadása idején a kunokkal együtt megpróbálták feltartóztatni a mongol haderőt, de ez sikertelennek bizonyult. Az első betelepülőket IV. Béla királyunk hívta be az ország helyreállítása érdekében. A XIII. század közepétől meg is kezdődött beköltözésük az akkor még mocsaras területre, azonban ez a folyamat még további 100 évet igénybe vett. A népcsoport meg is őrizte nyelvét és vallását egészen Mátyás király uralkodásáig, amikor is a ferencesek engedélyt kaptak a területen való letelepedésre. Ezzel persze a jászok áttérítése is megkezdődött. Hosszú idő után adókedvezményt vagy adómentességet kaptak a magyar

Apponyi Albert

királyoktól egészen a dualizmusig, amikor Tisza Kálmán felszámolta az itt kialakult székeket. Ennek hatására a jászok közötti összefogás fellazult, és ez csak a 90-es években éledt újjá (így született meg többek között a jászok himnusza is). Ma a Jászságban 18 település található, s ezek közül a legfontosabb Jászberény (meg persze Jászapáti), amit

(meg persze Jászapáti), amit a „jászok fővárosának” is neveznek. Az itteni múzeumban őrzik Lehel kürtjét, ami a jászok jelképévé is vált, de ugyanehhez a városhoz köthető a Lehel hűtőgépgyár is. (Vajon miről kaphatta a nevét?) A 90-es években elevenítették fel a jászkapitány hagyományát is, aki a különböző

találkozókon személyesen képviseli a jászokat, bár ezek főképp kulturális eseményeket jelentenek (ma Vass Lajosnak hívják). A magyar történelem egyik leg híresebb jászkapitánya egyébként gróf Apponyi Albert, -aki mint tudjuk- Párizsban a trianoni békeszerződéskor képviselte a magyar érdekeket.

A híres jászok közé tartozik még a jászapáti születésű Vágó Pál festőművész is, de eme arcképcsarnokból ne hagyjuk ki az iskolában jól ismert Barok István tanár urat, akinek szintén vannak rokoni kapcsolatai a Jászságban.

Ferenczy Károly és a nagybányaiak

Úgy vélem, a legtöbb ságváris számára ismerősen cseng Ferenczy Károly neve, ha máshonnan nem, akkor talán a művészettörténelmi tankönyvekből. De vajon hányan tudnának érdemleges információval szolgálni e méltán ismert festőről? Nem sokan. De ha magamba nézek, kénytelen vagyok elkeseredetten konstatálni, hogy én is vajmi keveset tudok róla, annak ellenére, hogy kissé pökhen-di módon kedvenc magyar festőmnek tartom. Ezen pedig változtatni kell, nincs apelláta, ezért gondoltam, hogy kicsit jobban utánanézek a mester életének és munkásságának.

Freund Károly néven született Bécsben. Apja idősebb Freund Károly, anyja Gräzenstein Ida. Felesége a theresienstadti (máshonnan ismerős) születésű Fialka Olga, aki mindössze 7 évvel volt fiatalabb Ferenczy anyjánál. Ezek után egy pillanatra megingott bennem a nagy magyar festőről kialakult képem, de gyorsan visszaemlékeztem dr. Farkas István tanár úr szavaira, aki a Monarchia nagyságának egyik okát a nemzetiségi és nyelvi heterogenitásban látta.

Azzal pedig, jobban átgondolva, semmi gond nincs, hogy egy idősebb nőt vett el. A szerelem vak.

Gyermekkorában még kevés dolog utalt arra, hogy tehetséges festő lehet belőle. Jogot tanult. Életében a nagy fordulatot Fialka Olgával való kapcsolata hozta meg, aki maga is festő volt. (Jobban mondván festő, hisz a festő nő kifejezés fölöttébb diszkriminatív, mivel a nemi identitásra helyezi a hangsúlyt.) Fialka Olga pedig amellett, hogy elcsavarta az unatkozó úri fiú fejét, még a festészetbe is beavatta őt. Innentől kezdve a Ferenczy házaspár életében hosszú ideig a külföldi utazások, tanulmányok álltak a középpontban. Jártak Rómában, Párizsban, Szentendrén (ennek emlékét múzeum őrzi a városban), de végül Mün-

chenben telepedtek meg. És mit ad Isten, a Nagybányai Művésztelep ötlete is itt fogant meg a Münchenben élő magyar művészek fejében. Az ötlet Réti István és

Thorma János fejéből pattant ki, akik egy művésztársaságban eltöltött baráti kávézás/sörözés/abszintozás során rá is beszéltek Ferenczyt és Iványi-Grünwaldot, hogy tegyék át székhelyüket a csodaszép Nagybányára, Erdélybe.

A költözés 1896-ban meg is történt. Bár az infrastruktúra nem volt a legalkalmasabb a

festésre (ti. egy üres pajtában húzták meg magukat, modellként pedig cigányokat festettek), az alkotómunka gőzerővel folyt, mivel a nomád körülmények nem akadályozták a "plein air" felfogás kedvelőit. Az évek folyamán a művésztelep csak fejlődött, tagok jöttek-mentek, rengeteg tanulni vágyó, ambiciózus fiatal fogadtak, akiket megismertettek az akadémista stílus ellenpontjával, (illetve ellenpontjaival, hisz minden festő más-más stílusban festett). Ferenczyt szokták impresszionistának bélyegezni, de ez nem fedi a valóságot.

Ő a saját stílusát e szavakkal írta le: "Kolorisztikus naturalizmus szintetikus alapon". Elképzelhető, hogy Ferenczy nem magyar származása az ilyen mondatokban bosszulja meg magát, de én föltelezem, hogy egy festészetben járatos illető érti, mit jelentenek Ferenczy szavai.

Talán kissé közérthetőbb a "finom naturalista" mint stílusmegjelölés, ám ez kissé áthallásos, hisz az irodalomban teljesen más értelemben használjuk

a naturalista szót. Talán fölösleges is ilyen címkékkal ellátni Ferenczy művészetét, legegyszerűbb, ha azt mondjuk, hogy nagybányai stílusa volt. A művésztelepen megfordultak közül senkit sem hagyhattott hidegen a táj varázsa, a síkság találkozása a dombokkal, hegyekkel, a zöld szín milliónyi árnyalata a szelídgesztenye erdőkben. Valamennyi nagybányai festő művészetete az ősi magyar tájra épült, annak ellenére, hogy sokuk nem magyar származású volt vagy évtizedekig külföldön élt. Ebben állt az ezeréves magyar királyság varázsa, hogy különböző kultúrájú, származású emberek örökségéből sikerült valami újat alkotni, ami nélkül ma sokkal szegényebb lenne világunk és

országunk. A nagybányai festők a századforduló Magyarországnak festészeti életébe új, üde színeket hoztak, szembe mertek menni az akadémikusok vaskalosságával, és egy új irányzatot teremtettek. Ez az ő jelentőségük. Vezetőjük pedig Ferenczy volt.

Legjelentősebb művei, a teljesség igénye nélkül: Hazatérő favágók (1899), Józsefet eladják testvérei (1900), Márciusi est (1902), Nyári est (1902), Festőnő (1903),

Október (1903), Napos délelőtt (1905)

A sort természetesen sokáig lehetne folytatni, hisz oly sok zseniális képet festett még a művész. Remélem, kis irománnyal kedvet adtam pár cizelláltabb lelkivilágú ságváristának a művelődésre, és sokan fogják venni a fáradságot, hogy ha másképp nem, akkor legalább a „gugli” segítségével az interneten körülnézzenek a nagybányaiakkal kapcsolatban. Ezenkívül ajánlom mindenkinek Lyka Károly könyveit is a témával kapcsolatban.

Németh Ádám

És Isten szólt:

$$\epsilon_0 \oint E \cdot dA = \sum q$$

$$\oint B \cdot ds = \mu_0 \int J \cdot dA + \mu_0 \epsilon_0 \frac{d}{dt} \int E \cdot dA$$

$$\oint E \cdot ds = -\frac{d}{dt} \int B \cdot \cdot dA$$

$$\oint B \cdot dA = 0$$

S lőn világosság!

Ez a borzalom még folytatódik! A következő oldalon.

Rengeteg felvilágosult gondolkodású ember szerint az emberiség jövője az emberi tudásba és képességekbe vetett hiten és bizalmon alapul. Sokan mosolygunk azokon, akik csak és kizárólag az Istenbe vetett hitben képzelik el az igaz életet. Legtöbbünk megáll valahol félúton, és sem a világegyetem intelligens tervezőjét, sem az élővilág evolúcióját nem tagadja teljesen. Vannak országok, ahol divat kereszténynek lenni, és vannak olyanok is, ahol nem igazán. Átláthatatlan tudomány, hiteltelen egyház, következetlen emberek, vagy csak személyes meggyőződések?

Amikor Darwin 1859-ben publikálta *A fajok eredetét*, valószínűleg nem gondolta, hogy ezzel a munkával olyan hullámot indít az egyház ellen, mely alapjaiban rengeti meg annak létjogosultságát a természettudományos körök és a filozófusok szemében. Bár ő maga került az emberi evolúciónak mint kifejezésnek a használatát, a természetes kiválasztódás elméletét továbbgondolni nem nehéz. Mára már nem számít mehökkentő adatnak, hogy a teremtés bibliai módját szó szerint értelmezők aránya a magyar társadalomban 10% körül mozog, bár az emberek 60%-a még mindig hisz Istenben -saját bevallása szerint- a maga módján (fő forrás: Index). Az elméletet ugyan sohasem bizonyították, ám az evolucionisták bármikor tehetnek fel gúnyos kérdéseket a kétféle teremtéstörténettel kapcsolatban, amelyek tisztán logikailag nem cáfolhatók, odavethetik foghegyről, hogy a Bibliát is emberek írták. (Mellesleg szerintem ez az egyik legprimitívebb megjegyzés, ami csak tehető a témában, ugyanis az ihletettségek kérdése soha nem

lesz racionális kérdés, csakis hitbeli. Ennyi erővel meg lehetne kérdezni, hogy mi történt az ősröbbanás előtt 50 millió évvel, ám azt hiszem, ezt a legtöbb kicsit is bennfentes igencsak övön alulinak tartaná. Mindegy is, a tudósok hisznek benne, hogy egyszer majd erre is válaszolhatnak.) Vagy nevezhetnek szimplán sültbolondnak minden hívőt, magukban érezve a felsőbbrendűség és az igazság mellkast bizsergető tudatát. Isten meghalt, Nietzsche is megmondta. Kaphatnak tehát szidalmat a keresztények, de nem biztos, hogy odafordítják a másik orcájukat is. Talán inkább csatasorba állítják majd legjobb kreacionista tudósaikat, akik majd jól rákérdéznek neodarwinista körökben, hogy „Srácok, srácok, hogy is volt az a bizonyos entrópia?”. Bevetik a lelkipásztorokat, és a nyomorult lelkű tömegek a 21. században is egy olyan különleges szeretetre, közösségre, üzenetre találhatnak, amely bizony ma is sokakat megérint. Önkéntes szeretetszolgálatok végeznek ma olyan munkát a világon a kereszténység nevében, ha nem is a harc kedvéért, de misszióból és jóakaratból, amely milliók számára nélkülözhetetlen, és amelyre nem lehetne máshogy pénz. Az amcsik például még mindig Istenben bíznak. Én nem prédikálni jöttem ide. Tudom, az amcsik buták és befolyásolhatóak, te pedig sokkal okosabb vagy. Tudom, hogy nincs jegyed, a helyedet nem adod át, hogy nincs pénzed, és persze, hogy nem is térsz meg. Miért is térnél? Igen, az egyház még Jeanne d'Arc és Galilei között csúnyán elrontotta a toleranciakérdést, és a modern, becsaphatatlan embernek gyöngé bocsánatkérésekkel ne próbálják bemagyarázni, hogy megváltoztak.

És bár valószínűleg elég kevesen tudják, hogy mi kell a jó kvarklevesbe, egy mai embernek a találkozó kvarkok és antikvarkok sokkal hihetőbbek, mint hogy igaz, legyen, hogy Isten szólt... Persze mindennapi szempontból ez teljesen lényegtelen. Van, aki Istenben hisz, van, aki a tudományban, és van, aki magában. Pártatlanként az egyetlen célom az volt, hogy valami olyasmi fogalmazódjon meg az olvasóban, hogy bármilyen világnézetet vall az ember, azért igaz osztályrészül megvetés nem járhat, ugyanis minegyikhez HIT kell. S lebegjen bár az Isten lelke a vizek felett vagy ejtse a törzs ügyefogyottja

tűzbe az első húscafatot megalapozva ezzel a Gorenje 2010-es termelésnövekedését, tizenévesen még bőven elfogadható, ha az embert inkább az érdekli, hogy lesz-e buli a Pistáéknál hétvégén, vagy hogy lesz-e bukás irodalomból a szapphói strófák aljassága miatt. Jogos, teljesen jogos. Á propos: Szombat, jate?

Rezovics

Minden állat legmedvébbike

Egy tudományos felfedezés alapján arra a következtetésre lehet jutni, hogy a földi élet a világűrből származik. Ez csupán egy feltevés, a felfedezésnek egyéb jelentősége is van. A felfedezés alanyát medveállatkának, azaz Tardigradanak hívják. Ez az élőlény közeli rokonságban van az ízeltlábúakkal, de számos tulajdonságban eltért tőlük.

Testét kívülről kutikulapáncél fedi, amely a hidrosztatikus vázon található. Ezen különleges váznak köszönhetően -amely bőrízomtömlőből és folyadékkal kitöltött szelvényekből áll- a mozgása hasonlít a gyűrűsférgekére. Táplálkozásukra nézve leginkább ragadozók de növényevőkkel is találkozhatunk. Méretük 0,2-1mm-ig terjed. Ezen típusú „medvékről” az első feljegyzések 1773-ban keletkeztek. Először egy német zoológus írta le őket, később (1776-ban) egy olasz biológus nevezte el őket „lassan lépkedő”-nek. Azon régi időben nem tulajdonítottak nekik nagy tudományos szerepet, ám bár napjainkban annál inkább. A hihetetlen mértékű tűrőképességük és az ebből következő elterjedésük csupán a 21. században vált fontossá. Hiszen eddig

nem állt a kutatók rendelkezésére olyan technológiai és elméleti háttér, amelynek segítségével vizsgálhatták volna a család egyedeit.

Előfordulásuk igen meglepő, hisz a világ szinte minden pontján fellelhetőek, a Himalája 6000 m-es csúcsaitól a tengerek 4000 m-nél is mélyebb vizeiig. Zuzmók és mohák alkotta életközösségekben fordulnak elő leggyakrabban. Táplálkozásukra jellemző, hogy növényi nedveket szívogatnak, bár találtak már köztük vadászó fajokat is. Ők a szájukból kiülthető törzszerű képződménnyel (stylet) felszúrják az életterükben felelhető sejteket, és kiszívják tartalmukat.

Testük zömök, négy szelvény alkotja, ezen testszelvények végén egy pár csonkaláb található, melynek végén 4-8 karmos ül. A testüket borító kutikula tartalmaz kitint, összetett cukrot

A cuki kis medveállat elektronmikroszkópos képe.

(mukopoliszacharid), fehérjéket és lipideket. A kültakaró víz hatására könnyen megdagad. Vedlésük során a kutikularéteget hagyják maguk mögött. Izomzatuk egysejtű izomszálakból áll. Idegrendszerük dúcidegrendszer, van egy dúc a hátukon és egy a hasi oldalon. Keringési- és légzőszervrendszerük nincs, testüregüket szüntelen folyadék tölti ki. Többségük váltivarú, belső megtermékenyítéssel szaporodnak, fejlődésük közvetlen. Hímek sokszor nem találhatóak, ezért igen gyakori a szűznemzés.

A nagyságuk a túlélő képességükben mutatkozik meg. Kedvezőtlen körülmények között anyagcseréjük leáll, a kriptobiózis állapotába lépnek. Behúzzák végtagjaikat hogy minimálisra csökkentsék a felszínüket. A kutikulában zajló biokémiai változások vagy a viaszválasztás megváltozása biztosítják, hogy legalább valamennyi víz megőrződjék, jóllehet a normális víztarta-

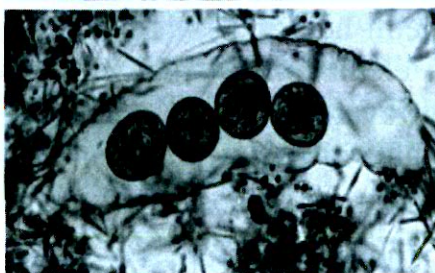
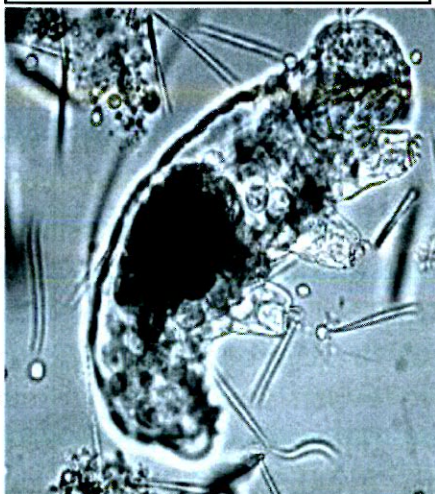
lomnak ez mindössze csak az öt százaléka. A test összehúzódik és összeaszik. A test sejtjei cukrokat, például trehalózt termelnek, hogy megvédjék a plazmamembránok épségét, és hogy a citoplazmát üvegszerű állapotba vigyék. Amikor az állat visszatér a normális, aktív állapotába, vizet vesz fel, megduzzad és néhány órán belül aktív válik. Ilyen formában akár éveket képesek eltölteni. Tűrőképességüket a következő példák mutatják:

Hőmérséklet: a 151 °C-ra felhevítést percekig is elviselik, napokig túlélik a -200 °C-os fagyasztást, és pár percig -272 °C-on is bírják.

Sugárzás: Az állat egyes példányai túlélték az 570 000 rad Röntgen-sugárzást. (Az emberi szervezet 500 rad sugárzás hatására halálos sérüléseket szenved.)

Nyomás: A rendkívül alacsony nyomást (vákuum) és rendkívül magas nyomást (a

És a fénymikroszkópos képe.

földi légköri nyomás százszorosát) egyaránt eltűri szervezetük.

És végül: túlélték a világűrbe való kibocsátást.

Berkesi Dániel

Pécs, Európa kulturális fővárosa

Gondolom, mindenki hallotta a hírt, hogy 2010-ben Konstancinápoly és Essen mellett Pécs érdemelte ki az elismerést, hogy Európa kulturális fővárosa legyen. Normális esetben ez a felhőtlen öröm és a nemzeti összefogás ideje lenne, ám sajnálatos módon ezt az eseményt is kis híján magába szippantotta a politika bűzös posványa, és majdnem megint Európa szégyenévé váltunk.

A tervek itt is, mint általában, grandiózusok voltak. Mertünk nagyot álmodni. Megálmodtuk a konferencia- és koncertközpontot, a Zsolnay-negyedet, a könyvtárat és tudásközpontot, valamint Pécs belvárosi utcáinak teljes rekonstrukcióját. A megnyitóra azonban ezekből semmi se készült el, ezt pedig sokan katasztrófának fogták föl. A sajtó, élen az index.hu-val kikezdte az egész projektet, a lehető legnegatívabb képben föltüntetve mindent, ami a pécsi beruházásokkal és programokkal kapcsolatos. Azonban arról mindenki elfeledkezett, hogy ez nem csupán nálunk történt így. Az isztambuli projektek még a pécsinél is döcögősebben haladnak, szintén politikai botrányal fenyegetve az amúgy sem épp nyugodt országot. Természetesen a törökök lassú tempója nem menti föl a magyarországi fejlesztések vezetőit, azonban jelen állás szerint az építkezések jelentős része októberre befejeződik. Tény, hogy október nem a 2010-es év eleje, de ezek a nagyberuházások nem csupán folyó évben használhatók. Ezek hosszú távú fejlesztések, melyek az elkövetkezendő években, évtizedekben fogják éreztetni hatásukat Magyarországon kulturális életében. A beruházások mellett a kultúrfővárosi státusz másik fontos eleme a változatos programkínálat. Emlékezhetünk a 2007-es évre, amikor az erdélyi Nagyszeben volt Európa kulturális fővárosa. Ők az egész banzájt mindenféle grandiózus építkezés nélkül, pusztán az óváros följújtásával abszol-

váltak, mégse mondja senki, hogy kudarcba fulladt volna az esemény, hisz ott a programokon volt a hangsúly. Ezzel a pécsiek is viszonylag jól állnak, hisz a magyar zenei élet színe-java ellátogat Pécsre, és más, az érdeklődést fölkeltő események is várják a látogatókat. Ám az igazi nagy durranás még hiányzik. Sokszor röppentek föl hírek különféle világszerte meghívásáról, de ebben egyelőre csak reménykedhetünk, semmi konkrétum nem ismert. Tény, a kulturális fővárosok általában nem a "széles néptömegek" megszólítására törekednek, hanem valóban az igényesebb szórakozásra vágyók igényeit próbálják kielégíteni, de véleményem szerint egy ilyen nagy eseményt, hogy magyar város Európa egyik kulturális fővárosa, nem lenne szabad kevesek kiváltságának meghagyni. Ezért lenne hasznos egy világszerte ismert húzónév. Ám erre az esély egyre kevesebb. Ennek ellenére, közhellyel élve, úgy vélem, Pécs nagy lehetőség előtt áll, hisz most egy évig az európai kulturális elit vigyázó szemét Pécs városára fogja vetni. Remélhetőleg nem az újabb skandalumok, hanem az elért eredmények miatt, melyek megalapozhatják a város hírnevét, és valóban olyan multikulturális központtá fogják tenni Fünfkirchen városát, mint amilyennek szeretnénk, hogy legyen.

Willst du Journalist werden?

Berlini beszámoló

pontosság

tájékozottság
lelkésedés szókincs

leleményesség

írás készség
figyelem

Minimum ezek a tulajdonságok szükségesek ahhoz, hogy valakiből jó újságíró válhasson. De mitől jó újságíró? Hogyan épül fel? Honnan és hogyan gyűjthetünk hiteles információkat? Mik azok a témák, amikről feltétlenül írunk kell?

Ezekre a kérdésekre kaptunk választ december elején az egyhetes berlini diákújságíró-tanfolyam során. A kurzust a PASCH-program keretein belül a Goethe Intézet támogatásával szervezték. Európa három országából (Szlovákia, Szlovénia és Magyarország) érkeztek a tanulók, akik egy nemzetközi online újság előkészítő munkálatain vettek részt. A szegedi különítmény tagjai Tóth Viktor (11.B), Csala Tas (10.B) és Szerencsés Anett (11.B) voltak. Az ösz-

A Tacheles egyik bejárata

szesen kilenc fős magyar csoportot (Győrből és Debrecenből is velünk utazott 3-3 diák) Füleki Tamás tanár úr kísérte.

A délelőtt nagy része nyelvkurzusból állt, ahol minden nap más műfajú és témájú cikket kellett írunk. A legemlékezetesebb feladat egy kocsmakritika megírása volt. Amikor megérkeztünk a megadott címre, egyre csak azon gondolkodtunk: Biztosan jó helyen járunk? Közben folyamatosan az előttünk álló szétlőtt, lepukkant, graffitivel telemezolt épületet néztük.

Miután bátorságot gyűjtöttünk, és bementünk az épületbe, hamar megbarát-

koztunk a csöppet sem szokványos környezettel. A bútorok, plakátok és falfestmények a múltbéli események minden mozzanatát megőrizték, és ahogy ott ültünk, mintha egy pillanatra mi is a történelem részeseivé váltunk volna.

Kezdtünk egyre inkább érdeklődni az épület iránt, ami lepusztultságával teljesen kilógott a berlini épületek közül. A pincérlánytól (akivel interjút is kellett készítenünk) megtudtuk, hogy az épület korábban kereskedőház volt, ami a II. világháború alatt súlyosan megsérült, de az elbontása túl sokba került volna, ezért meghagyták. Az épület,

amely a Tacheles nevet viseli, így válhatott a művészek és turisták kedvelt bohémtanyájává.

Délutánonként lehetőségünk nyílt ellá-

togatni több szerkesztőségbe is (pl. Axel Springer, ami több magyar napilap működtetője is), ahol további tippeket kaptunk az online újság működtetéséhez. Amikor volt egy kis szabadidőnk, a várost jártuk és – Füleki tanár úr lelkes magyarázatainak köszönhetően – sokat megtudhattunk Berlin történelméről.

A világóránál

Berlin, a mindenünk

Azt is túlzás nélkül mondhatjuk, hogy minden második utcasarkon egy karácsonyi vásár fogadott. A városháza előtt volt a legnagyobb az ünnepi forgatag, ahol a díszbe öltözött várost nemcsak a TV-toronyból, hanem óriáskerékből is megsejlelheték az érdeklődők. A gyerekek a korcsolyázást élvezték, a nézelődők pedig forró italt szorongatva sétáltak a kis faházak között.

A kurzus zárásaként egy közös újságot adtunk ki *Pasch auf!* címmel (Németül a pass auf, azt jelenti figyelj, projektünk szervezője pedig a már sokat emlegetett PASCH volt), amelyben helyet kaptak a hét során megírt cikkek, a látványossá-

gokról készített fotók. Az újságot különben a németszertárral szemben található hirdetőablán megtalálhatjátok.

Óriáskerék a karácsonyi vásárban

Az egész hetünk benne van ebben az újságban: a lelkesedésünk, minden élményünk, tapasztalatunk és az izgató várakozásunk, amit a következő, márciusi, müncheni találkozás miatt érzünk. Aki szívesen nézne

meg még több fotót a berlini útról, az iskola honlapján a „Tantárgyak–Német–2009–Nemzetközi online-újság” alatt megtalálja őket.

Chefredaktion:)

Rövidke beszámolóink

Kézilabda házibajnokság a Ságvárban

Ebben az évben Matyuska Mariann tanárnő jóvoltából, akinek ezúton is köszönjük, ismét megrendezésre került a kézilabda házibajnokság. Kedd és csütörtök délutánonként egy kis életet csempésztünk a nagy tornaterembe.

Majdnem az összes osztály képviseltette magát a nívós tornán. Indultak félénk kislencedikesek és már minden hájjal megkent tizenkettedikesek is. A szurkolótábor nagyon változatos volt. Akadtak köztük lelkes diákok, akik az osztálytársaiknak drukkoltak, és tanárok, akik diákjaikat buzdították. Talán ennek is betudható, hogy mindenki jobban teljesített a vártnál. Nagyon izgalmas volt játszani. Támadtunk gyors lerohanással és áttöréssel, és próbálkoztunk a vegyes védekezéssel. A labdát vezettük, dobtuk, gurítottuk. A játék hevében adtunk is, kaptunk is. A végeredmény pár horzsolás és lila folt, de szerencsére ennél komolyabb baja senkinek sem esett. A legsúlyosabb bírói büntetés a 2 perces kiállítás volt. Küzdöttünk az első helyért, beleadtunk apait-anyait. Okozott egy kis galibát, hogy volt olyan csapat (természetesen név nélkül), amely elfelejtett eljönni a meccsére. A megérdemelt győzelmet a 11.c szerezte meg, jutalmuk egy méretes torta volt. A képzeletbeli dobogó második fokára 9.d osztály csapata állhatott. A harmadik helyet gólkülönbség döntötte el a 12.d és a 9.c között a 12.d javára. Gratulálunk az összes csapatnak, reméljük, hogy jövőre sokukkal újra találkozunk!

Francia színpad

Az egész iskola elé kiállni: kissé ijesztő. Egy színdarabban szerepelni: félelmetes. Francia színdarabban szerepelni: horror!!! Persze a szereplők szemszögéből. A sok óras felkészülés ellenére titokban mégis remegő kezekkel a menekülési útvonalat kerestük november 27-én a TIK-ben. Végül nem futottunk el. Csetlő-botló léptekkel, de mégis előadtuk szerelmi sokszögünk történetét. (Gondolom, a csattanós pofon mindenkinek felkeltette a figyelmét.) Valójában e pár perces produkció mögött rengeteg befektetett energia volt. A szöveget nemcsak bemagolni kellett szép kiejtéssel, elő is kellett adni, ami akármennyire is könnyűnek tűnik, egyáltalán nem az. A bemutatott előadás igazából csak egy részlete volt az egész darabnak, amit a minden évben megszervezett pécsi versenyre viszünk. Ezen a versenyen több ezren gyűlnek össze (még Franciaországból is jönnek), hogy megmutassák nyelvtudásukat és színpadi tehetségüket. A verseny előtti estén nyilvánvalóan egyikünk sem alszik, majd az úton mindenki feltehetően a szövegét tanulja. Végre megérkezünk, veszünk egy nagy levegőt, majd lelépünk

a busz utolsó lépcsőfokáról. Pécssett az ünnepélyes megnyitó után kezdetét veszi a verseny. A legjobb dolog a versenyen -azonkívül, hogy kihirdetik, hogy a csapatunk nyert- , hogy a közönség sötétbe van burkolózva, a szereplők nem látnak senkit, így teljesen felszabadultan tudják játszani szerepüket. Mikor minden csapat megmutatta, mit tud, és kihirdették az eredményt, este egy parti zárja a kimerítő napot. És hogy mi is a célja annak, aki erre az „őrületségre” vállalkozik? Elsősorban nyelvtudásának fejlesztése, másrészt a színjátszás segít ledönteni a gátakat, amelyek körülvesznek minket. Harmadrészt pedig jó szórakozás. Sok új ismeretséget köthetünk, amelyekből később talán még komolyabb barátságok is szövődhetnek. Amiért pedig mindez megéri az erőfeszítést, hogy ha tényleg a legjobbat hozzuk ki magunkból és nyerünk: irány Franciaország! Szóval mindenkinek ajánlom a francia színpadot, aki szereti a franciát, a reflektorfényt és a közös munkát.

Gratulálunk a díjazottaknak!

Ezúton is szeretnénk gratulálni iskolánk azon diákjainak és tanárainak, akik 2010. január 27-én a Parlamentben minisztériumi fogadáson vehettek részt. Az előző évi diákolimpián nyújtott kiváló teljesítményéért tíz hónapos ösztöndíjat kapott a miniszterelnöktől iskolánk 11.a-s tanulója, Varga Ádám, aki fizikából ért el harmadik helyezést. Hasonlóan jutalmazták iskolánk tavaly végzett diákját, Gévay Gábort, aki informatikából lett szintén harmadik. Díjazott lett a szintén tavaly végzett Danner Gábor, aki elismerő oklevelet kapott az oktatási minisztertől, amellyel a Ságvári két tanárát is jutalmazták, név szerint Tóth Károly és Fodor Zsolt tanár urakat.

Gratulálunk az elismerésekhez!

Búcsúzóul

Egy év ismét eltelt, és ez együtt jár egy újabb főszerkesztő váltással. Kezdődik az érettségi és az egyéb hajtások időszaka, lassan el is ballagunk, így hát jobb lesz átadni valakinek a stafétát. Könnyes szemmel gondolunk majd azokra a boldog, szép pillanatokra, amikor egy-egy gyenge poén kitalálásakor jót röhögtünk, hogy milyen jó lenne betenni az újságba, és amikor rettentően szomorúak voltunk, hogy mégsem raktuk bele, mert bizony az nem oda való lett volna. Szintén felejthetetlenek azok órák, amiket egy-egy szám megjelenésének napján délután töltöttünk az iskolába, tonnaszámra halászva ki a kukákból a kihajított Újságvárikat. Örömmel töltött el az is, mikor a padban találhattunk néhány lapot szanaszét tépve, vagy jobb esetben egy kicsit megköpökdve.

De komolyra fordítva a szót: valóban sokat adott az újságszerkesztés, és ezt azért fontos hangsúlyozni, mert talán néhány dologra nem jutott időnk emiatt, és sokaknak úgy tűnhet, hogy talán nem is éri meg csinálni, de ez nem így van. Valóban élmény volt Újságvári-szerkesztőnek lenni, még ha nem is csupa pozitív tapasztalat fűződik hozzá. De jobbára inkább azok. Így aztán a végén szeretnénk megköszönni mindazon olvasóknak a figyelmét, akik az elmúlt évben szívesen lapozgatták az újságot, és kívánjuk nekik, hogy a következőekben se csalódjanak. És köszönjük azoknak, akik nélkül aligha lehetett volna újság, így az ellenőrző bizottságunknak, Dr. Dobi János igazgató úrnak és Hornok András tanár úrnak. No meg persze a nyomdánknek, amelyet sohasem említünk, pedig nekik is hálával tartozunk, ahogy a DÖK-nek is, élén Ladányi Fannival és az alapítványnak is. Nekik mind-mind köszönjük, de nem hagyhatom ki a felsorolásból Kleber Aperacido brazil favágó barátunkat sem, aki melleleg üdvözetét küldi minden ságvárisnak E.T.-vel, és JABÁ-val együtt. Köszönjük tehát, és jó, örömteli munkát kívánunk utódainknak, akiknek kilétét a következő szám és a terjengő pletyka fogja majd felfedni.

ZolBrumPátó

És akik ebből a számból is kivették a részüket: Bálind Eta (11.d), Szerencsés Anett (11.b), Halkó Petra (9.f), Boldog Anna (9.c), Csala Dániel (12.a), Berkesi Dániel (12.d), Budai Péter (12.c)

Lektor: Hornok András. Felügyelő tanár: Csiszár Imre.

Segédszerkesztők: Németh Ádám (12.c), és Újvári Zoltán (12.c)

Főszerkesztő: Pató Márton (12.c)

Ismételten köszönjük a Szegedi Ságvári Gimnáziumért Alapítvány támogatását!